

STRESZCZENIE

Rola jakości instytucji we wzroście gospodarczym Bałkanów Zachodnich

Filloreta Brahimi

Niniejsza rozprawa analizuje zależność między jakością instytucji a rozwojem gospodarczym krajów Bałkanów Zachodnich w latach 1990-2021. W tym celu wykorzystuje porównawczą analizę panelową obejmującą dziewięć państw Europy Środkowej, Południowej i Południowo-Wschodniej jako grupę odniesienia. Odwołując się do teorii wzrostu i rozwoju oraz ekonomii instytucjonalnej i politycznej, badanie sprawdza, czy jakość instytucji wpływa na rozwój w gospodarkach transformujących się i pokonfliktowych. Weryfikuje też, czy efekty te różnią się pomiędzy wymiarami instytucjonalnymi, krajami i horyzontami czasowymi.

Analiza empiryczna opiera się na zbilansowanym panelu piętnastu krajów, z czego sześć gospodarek Bałkanów Zachodnich stanowi próbę zasadniczą, a dziewięć krajów porównawczych pełni funkcję punktu odniesienia oraz podstawy testów odporności wyników. Zastosowano szeroki zestaw estymatorów, obejmujący estymację metodą najmniejszych kwadratów, modele panelowe z efektami stałymi i losowymi, podejście skorelowanych efektów losowych (Mundlaka), podejścia instrumentalne oraz dynamiczne systemowe estymatory uogólnionej metody momentów. Pozwoliło to na uwzględnienie w analizach nieobserwowalnej heterogeniczności, kontrolę endogeniczności oraz zależności poziomów dochodu od ścieżki.

Wyniki wskazują, że jakość instytucji jest dodatnio i istotnie powiązana z poziomem rozwoju gospodarczego. Instytucje oddziałują na wzrost głównie poprzez mechanizmy długookresowe, nie przez krótkookresowe zmiany poziomu dochodu. Kontrola korupcji i efektywność rządu okazują się najbardziej stabilnymi i odpornymi wymiarami instytucjonalnymi. pozostałe wskaźniki ładu instytucjonalnego mają słabsze lub silnie kontekstowe znaczenie przy uwzględnieniu dynamiki. Potwierdzono także realne zależności od ścieżki w regionie.

Słowa kluczowe: wzrost gospodarczy; Bałkany Zachodnie; wskaźniki jakości instytucji; dane panelowe; modele panelowe; skorelowane efekty losowe; metoda zmiennych instrumentalnych